

פרשת נח תשע"ט

תלמוד בבלי סנהדרין ק"ח:ע"א-א - אלה תולדות נח [נח איש צדיק תמים היה בדורותיו]. א"ר יוחנן: בדורותיו ולא בדורות אחרים. וריש לקיש אמר: בדורותיו כ"ש בדורות אחרים.

מחלוקת מהותית. רבי יוחנן טוען שנח היה צדיק רק בהשוואה לאנשים הרעים מזמנם ואילו היה חי בתקופה יותר מכובדת, לא היה יותר מאיש ממוצע. לאומתו, ריש לקיש טוען שאדרבה, הפוך! זה שהצליח להיות צדיק אפילו בדור כזה רע אומר שבסביבה יותר טובה הוא היה יכול להגיע אפילו לרמה עוד יותר גבוהה. רבי יוחנן מדגיש את היכולת של החברה להשפיע על היחיד. אין להעריך מישהו שהיא לא בהשוואה לסביבה. אתה חכם או טיפש, צדיק או רשע, גדול או קטן רק בהשוואה, בקשר לאחרים. הזהות שלך תלויה באחרים.

ריש לקיש מדגיש את הכוח של היחיד לעמוד בלחצים של החברה. אתה מוערך במה שאתה וביכולת שלך לעמוד בזהות שלך מול הלחצים החברתיים. אתה חכם או טיפש, צדיק או רשע לפי מי שאתה. הזהות שלך היא שלך והאתגר שלך הוא לעמוד בה מול האחרים.

אני אוהב יותר את הדעה של ריש לקיש. לא בגלל שמשאיר את נח במקום יותר טוב מול האחרים, אלא בגלל שנותנת את האחריות על המעשים שלנו ועל מי שאנחנו בידיים שלנו. רבי יוחנן אומר לך שאין לך מה ללמוד מנח, הוא היה צדיק רק בדורותיו. ריש לקיש אומר לך הפוך, שעוד איך לך מה ללמוד ממנו. כל פעם שאתה עם חברים ששומרים פחות מסורת ממך ואתה רוצה לקיים מצווה, יש לך את הצורך בלב, אך אתה מרגיש שזה לא מתאים, שיראו אותך מוזר. תזכור את נוח ואם הוא הצליח להיות צדיק בדורו המושחת, אז אתה יכול לעמוד של הערכים שלך במצבים הרבה יותר ידידותיים.

רק הקב"ה יודע באמת מה הפוטנציאל שלנו להיות אנשים ויהודים טובים, כמה אנחנו יכולים ללמוד תורה או לעזור לזולת. אנו לא יודעים באמת, אך התורה, דרך נח, אומרת לנו שאנו חייבים להתעלם מערכי החברה כשמתנגד לערכים שלנו. אתה רוצה לתת צדקה והחברה אומרת תשמור על הכסף שאתה הרווחת, בואו נזכור את נח וניתן צדקה.

אתה רוצה לשמור כשרות או שבת בבית והחברה אומרת לך מה פתאום, תהיה חופשי, נזכור את נוח ונשמור על היהדות שלנו.

אנחנו רוצים להתנהל באתיקה ומוסריות בחיים היומיומיים שלנו והחברה אומרת לנו אל תהיה פרייאר, כולם עושים את זה, אז נזכור את נח ונהיה מאלו שעושים אחרת, שבוחרים בטוב.

אנו רוצים לבחור בטוב והחברה אומרת שאין טוב ורע, הכול הולך כי הכול יחסי...
נזכור את נח, נבחר בטוב ושנזכה גם אנחנו להיות צדיקים וצדיקות בדור שלנו.
שבת שלום